

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

Slutrapport från SVA:s undersökningar av de 28 vargar som fälldes under licensjakten 2010

Arne Söderberg, Erik Ågren & Carl Hård af Segerstad
2010-08-23

Slutrapport från SVA:s undersökningar av de 28 vargar som fälldes under licensjakten 2010

I rapporten redovisas hur de delar av Naturvårdsverkets beslut om licensjakt efter varg 2010, som berörde Statens veterinärmedicinska anstalt, fungerade. Vidare ingår en sammanställning av resultaten från de obduktioner och övriga undersökningar som utfördes på de fällda vargarna.

Beslutets efterlevnad

Nedan redovisas utfallet av de villkor och åtgärder som berörde Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA).

- **Genom besiktningsmannens försorg sänds flådd kropp till SVA**
  - Leveransen av kropparna har genomgående fungerat mycket bra. Det tog en till fyra arbetsdagar för kropparna att anlända till SVA efter det att djuret fällts.
- **Den flådda kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor samt kraniet ska medfölja kroppen.**
  - Detta har inte fungerat fullt ut. Tåben saknades på 14 av kropparna, svanskotor saknades på tre kroppar. Förutom detta saknades en eller båda testiklarna från sju av de 13 hanarna.
- **Kopia/dubblatt av blanketten *Registrering av fälld/död varg* (beslutets bilaga 1) ska bifogas provena till SVA.**
  - Denna blankett medföljde inte tre av kropparna. Kort information från skytt respektive besiktningsman medföljde två av dessa kroppar, medan den tredje kroppen inte åtföljdes av någon form av dokumentation.
- **Kopia av blanketten *Besiktning och märkning av fälld/död varg* (beslutets bilaga 2) ska medfölja jakträttshavarens och besiktningsmannens prover till SVA.**
  - Denna blankett saknades från sex av vargarna.
- **Efter obduktion och egen provtagning förvaras SVA delar av provena. Övriga prover, samt det kompletta skelettet, förvaras på Naturhistoriska riksmuseet.**
  - De prover som förvaras på SVA finns registrerade i Viltsektionens rovdjursdatabas. Övriga prover och de kompletta skeletten, från 27 av vargarna, levererades till Naturhistoriska riksmuseet 2010-02-01. Den 28:e vargen var föremål för förundersökning och förvarades därför initialt i frys på SVA tills utredande polis hävde beslaget, och skickades till riksmuseet 2010-07-27.
- **Vid besiktningen tar besiktningsmannen också ett referensprov (hudprov med hår, ca 1x3 cm) samt ser till att referensprovet sänds till SVA. Referensprov sänds aldrig tillsammans med djurkroppen till SVA.**
  - Formuleringen i beslutet har sin bakgrund i att djurkroppar/prover vanligtvis skickas med post eller speditör. Att referensprovet då ska skickas separat är att om djurkroppen/provena av någon anledning förstörs eller försvinner, finns referensprovet kvar för bl.a. genetiska analyser. I flera fall kom referensprovet tillsammans med djurkroppen. Eftersom dessa vargar fraktades in direkt av berörd personal anser SVA att detta förfarande var bättre än att provena skickades separat. Fortfarande saknas dock referensprov från två av de fällda vargarna.
- **Rapport över fällda vargar ska fortlöpande under jaktperioden skickas till vargjakt@sva.se . SVA uppdaterar därefter information om licensjakten på sin hemsida www.sva.se.**

- Från jaktstarten fungerade rapporteringen endast från ett fåtal län. Ytterligare något län kom, efter påstötning, igång med rapporteringen. Trots ett flertal påstötningar rapporterade två län först en tid efter det att jakten avslutats. SVA:s hemsida uppdaterades kontinuerligt från och med jaktstarten. Eftersom rapporteringen från flera Länsstyrelserna inte fungerade fullt ut, fick SVA söka informationen via andra kanaler.

Statistik om djuren

Obduktionerna av de fällda vargarna har utförts av följande viltpatologer: Karin Bernodt, Jonas Malmsten, Sven Nielsen och Erik Ågren. För att få en enhetlig bedömning har Erik Ågren gått igenom samtliga obduktionsresultat.

I tabell 1 (nedan) visas en översikt över de vargar som fälldes under licensjakten 2010.

Till SVA inkom kropparna från 28 vargar, då man i Dalarnas län sköt ett djur utöver tilldelningen. Varg med SVA Id VLT 120/10 har varit föremål för förundersökning. Detta har gjort att den vargen hanterats annorlunda, varför bl.a. åldersbestämning ännu inte kunnat genomföras. Förutom de 28 fällda vargarna har nio vargar påskjutits men bedömts vara oskadda. Den geografiska fördelningen av de påskjutna vargarna är sex i Dalarnas län, två i Gävleborgs län och en i Örebro län. Trots ett rapporteringskrav har det visat sig att fullständig information om påskjutningar inte inkommit till SVA. Enligt Naturvårdsverket har totalt 14 vargar påskjutits men bedömts vara oskadda.

Könsfördelningen hos de fällda vargarna var 15 honor och 13 hanar. Kroppsvikten varierade mellan 24 och 53,5 kg, den tyngsta honan vägde 43 kg och den tyngsta hanen 53,5 kg.

Samtliga djur hade normalt utvecklad muskulatur. Hullet varierade från något under medelgott (3 st) till något över medelgott (2 st), och övriga 23 bedömdes vara i medelgott hull.

Initialt genomfördes en bedömning av vargarnas ålder av Per Ahlqvist från det Skandinaviska vargforskningsprojektet Skandulv och Peter Mortensen från Naturhistoriska riksmuseet. Dessa åldrar redovisas utan parentes i tabell 1. Den ålder som redovisas inom parentes, i tabell 1, är den åldersbestämning genom tandsnittning har gjorts av Matson's Laboratory (Montana, USA).

Skador, missbildningar och sjukliga förändringar påvisade vid obduktion av flådda kroppar

- Ett djur hade en avläkt fraktur på ett överarmsben - Västra Götalands län.
- Ett djur hade ett område, längst ut på svansen, med några ihopväxta svanskotor (troligtvis på grund av ett äldre trauma) – Dalarnas län.
- En äldre hona hade en avläkt lokal skallskada, ledförslitningar, kronisk ledinflammation – Gävleborgs län.
- Ett djur hade en äldre lokal njurinflammation med ärrbildningar – Värmlands län.
- Ett djur hade en äldre avläkt revbensskada samt en äldre skottskada (fyra hagel i kroppen).
- Ett djur hade ett lindrigt överbett och två felställda permanenta tänder – Dalarnas län.
- Tolv djur uppvisade varierande grad av förslitning av tänderna (bl.a. den äldre honan), varav det hos tre djur kan vara kopplat till lindriga bettfel.

Bettfel hos unga djur kan eventuellt bedömas som en missbildning. I övrigt har missbildningar inte påvisats hos djuren. Hos de hanar där testiklarna saknades på insända kroppar kunde det fastställas att ingen hade varit kryptorkid (att en eller båda testiklarna inte vandrat ner i pungen).

Alla vargarna har undersökts med avseende på parasitförekomst. Resultatet visar att ingen av vargarna bar på hundens dvärgbandmask (*Echinococcus granulosus*). Trikiner (muskelparasit) återfanns hos tre individer. Parasitfynden, både trikiner och påvisade tarmparasiter betraktas som bifynd.

Redovisning av påvisade skottskador från jakten

Enligt blanketten *Registrering av fälld/död varg (beslutets Bilaga 1)*, kompletterat med resultaten från SVAs undersökningar, så avlossades minst 84 skott (tabell 1) mot de 28 vargarna. Vid

undersökning av kropparna på SVA konstaterades att 55 skott (65 %) träffat djuren, varav 30 skott (36 % av avlossade skott) hade träffat inom det som allmänt accepteras som ett jägarmässigt träffområde, och som normalt leder till en snabb död. Med träffområde avses här vitala organ eller organsystem som centrala nervsystemet (hjärna och främre hälften av ryggraden), samt hjärta, lungor eller stora blodkärl i brösthålan. Risken för skadeskjutning är stor vid träff som hamnar utanför detta träffområde. Träff i benen, i buken eller övriga mjukdelar bedöms inte som en korrekt träff, även om en förblödning kan ske om t.ex. levern skadas kraftigt. Bland redovisade träffar i träffområdet ingår även minst två, och troligen sex eller fler avlivningsskott (s.k. fångskott) på nära håll efter att djuret tidigare hade träffats av skott som ej varit direkt dödande. Dessa fångskott riktas oftast mot hjärnan eller halsen. SVA:s bedömning av träffar visar att tre skjutna vargar inte hade någon enda träff inom träffområdet. Dessa tre hade träffats i buken, med begränsade skador på bl.a. mag-tarmkanal och lever i två fall, och större leverskador i det tredje fallet.

Redovisning av maginnehållet hos vargarna

Rester av älg återfanns i magsäcken hos tio djur, rester av rådjur återfanns hos fyra, hare hos två, fågel hos ett djur och elva djur hade tom magsäck. Några vargar hade rester från flera olika bytesarter i magsäcken.

Tabell 1. Översikt över vargar fällda under licensjakten 2010.

SVA Id	Län	Kön	Ålder	Vikt (kg)	Hull/ kondition	Avlossade skott*	Träff	Träff i träff- område
V0005/10	W	F	0	24	Medel	3	1	0
V0007/10	W	F	0	30	Medel	6	4	1
V0008/10	W	F	1 (2)	28	Medel	5	2	1
V0016/10	W	F	1 (1)	26	Medel	3	3	2
V0010/10	W	F	5-7 (6)	38	Medel	3	3	1
V0004/10	W	M	0	35	Medel	1	1	1
V0006/10	W	M	0	29	Under medel	1	1	1
V0011/10	W	M	0	42	Medel	4	3	1
V0009/10	W	M	3-4 (2)	47	Medel	2	1	1
V0012/10	W	M	5-6 (7)	53,5	Medel	2	1	0
V0013/10	X	F	3-4 (3)	36,5	Medel	4	2	2
V0027/10	X	F	7-10 (7)	36	Medel	1	1	1
V0026/10	X	M	5-6 (4)	44	Medel	3	1	1
V0023/10	S	F	0	30	Under medel	4	3	1
V0029/10	S	F	1-2 (1)	36,5	Under medel	3	3	2
V0028/10	S	F	3-4 (2)	32,5	Medel	2	2	1
V0032/10	S	F	3-4 (2)	30	Medel	7	3	2
V0034/10	S	F	4-5 (2)	39,5	Medel	2	2	0
V0035/10	S	M	0	37,5	Över medel	2	1	1
V0020/10	S	M	3-4 (3)	48,5	Medel	3	3	1
V0031/10	S	M	3-4 (1)	44,5	Medel	6	2	1
V0024/10	S	M	5-7 (3)	49	Medel	4	3	2
V0021/10	O	F	0	31	Medel	1	1	1
V0030/10	O	F	3-4 (1)	34	Medel	3	2	1
V0022/10	O	M	2-3 (3)	50	Över medel	3	1	1
V0033/10	T	F	1-2 (1)	43	Medel	1	1	1
V0019/10	T	M	0	35	Medel	4	3	1
V0120/10	T	M		48	Medel	1	1	1

Förklaring till tabell 1. Länsbokstäver: W= Dalarnas län, X= Gävleborgs län, S= Värmlands län, O= Västra Götalands län och T= Örebro län. Kön: F= hona, M= hane. *Minst antal avlossade skott i vissa fall.

Bilaga 1. Obduktionsprotokoll från de vargar som fällts under licensjakten 2010.